

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

Temmuz 2024 • No: 195

Dert Bizde Derman Ellerimizde Birliğimizdedir!

[/uid_der](https://www.instagram.com/uid_der)

[/uidderorg](https://www.youtube.com/uidderorg)

[/uid_der](https://www.tiktok.com/uid_der)

[/uidder.org](https://www.facebook.com/uidder.org)

www.uidder.org

Dert Bizde Derman Ellerimizde, Birliğimizdedir!

Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki tüm gerçekler baş aşağı edilip çarpıtılıyor, işçi ve emekçiler olarak yaşadığımız sorunlar yok sayılıyor. Mesela yoksullaşmanın geldiği düzey yıllardır inkâr ediliyor, işçi ve emekçilerin yoksulluğunun nasıl da derinleştiği gözlerden gizlenmek isteniyor. Oysa Türkiye’de yoksullaşmanın geldiği düzey, sermaye sınıfı ile işçi sınıfı arasındaki uçurumun ne kadar derinleştiği ortadadır.

2012 yılında asgari ücretin 1,5 katı olan ortalama gelir, bugün hemen hemen asgari ücretle eşitlenmiş durumda. Yani milyonlarca insan 17 bin lira olan asgari ücret seviyesinde bir ücret alıyor. Türk-İş, Haziran ayında dört kişilik bir ailenin açlık sınırının 19 bin liraya, yoksulluk sınırının 62 bin liraya dayandığını açıkladı. Gerçekleri gizlemek için kırk takla attığı halde TÜİK’in kimi verileri de büyüyen yoksulluğu gözler önüne seriyor. TÜİK verilerine göre Türkiye’de en zengin yüzde 20’lik kesim 2023 yılında tüketim harcamalarının yüzde 40’tan fazlasını yaparken en yoksul yüzde 20’lik kesim yüzde 7’sini gerçekleştirdi. Yirmi yıl önce bu rakamlar en zengin kesim için yüzde 38 ve en yoksul kesim için yüzde 9 civarındaydı. Yani **yirmi yılın sonunda geldiğimiz nokta tartışmaya yer bırakmayacak şekilde zenginlerin daha fazla zenginleşmesi, yoksulların daha fazla yoksullaşmasıdır.** Peki, bu tablo kendiliğinden mi ortaya çıktı? Elbette hayır! Hızla yoksullaşmamız sermayenin ve siyasi iktidarın işçi sınıfına yönelik saldırılarının sonucudur.

Saldırılarına kılıf bulmaya çalışan iktidar sözcüleri öyle laflar ediyorlar, öyle yalanlar söylüyorlar ki bu pişkinliğe hayret etmemek elde değil. Mesela Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, gelişmekte olan ülkeler arasında en yüksek asgari ücretin Türkiye’de olduğunu söylüyor. Ama bunu söylerken asgari ücretin alım gücünün ne kadar düşük olduğundan, asgari ücret ve civarında çalışan işçi sayısının o ülkelere kıyasla çok daha yüksek olduğundan hiç söz etmiyor! Sanki bugüne kadarki ekonomi politikalarını kendileri uygulamamış gibi ekonomideki dengesizliğin sebebinin EYT’liler ve 6 Şubat depremleri olduğunu iddia ediyor! EYT’lilerin emeklilik hakkını seçim baskısıyla verdiklerini itiraf ederken bunun için “kendilerini sıkıştıran” muhalefeti suçluyor.

Peki bütçe açığının sorumlusu ilan ettiği EYT’lilerin

bu yılki maliyeti ne kadarmış? 724 milyar lira... Yani sermaye lehine vazgeçilen 1,8 trilyon liralık verginin yarısından daha az! Ama Şimşek bu gerçekten hiç söz etmiyor. İktidarın 2008’de çıkardığı yasayla emekli maaşlarını bilinçli olarak adım adım düşürdüğünü, üzerine TÜİK’in sahte enflasyon rakamları üzerinden yapılan zamlarla maaşların sefalet düzeyine çekildiğini hiç dillendirmiyor. 6 Şubat depremlerinin bütçeyi zorladığını söylüyor ama bugüne kadar toplanan deprem vergilerinden, depremlerin ardından yapılan yardım kampanyalarında toplanan paralardan hiç bahsetmiyor. Deprem bölgesini yandaş sermaye gruplarının rant sahasına çevirdiklerini,

depremedelerin zeytinliklerine, tarım arazilerine el koyduklarını, depremde yıkılmayan evlerini yıkmak üzere yasa çıkardıklarını da söylemiyor.

Sermayenin çıkarlarını gözetken, işçi ve emekçilerin sırtındaki yükü arttırdıkça arttıran iktidarın pişkinliği arşa varmış durumda. Çalışma Bakanı “ekonomik göstergeler olumlu, asgari ücrete artış yok” derken Maliye Bakanı büyük bir mutlulukla “finansal programda kararlılık” mesajı veriyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise, sanki başka zam görmemiş gibi muhalif belediyelerin yaptığı zamları eleştirerek “gençlere, kadınlara, esnafa, emekliye verilen sözlerin tamamı unutuldu” diyor.

Öyle zamanlardan geçiyoruz ki bu kadarı da olmaz denilen oluyor, gerçekler rahatlıkla ters yüz ediliyor, aynı yalanlar temcit pilavı gibi ısıtılıp ısıtılıp önümüze getiriliyor. Deyim yerindeyse toplumsal dejavularımız artıyor. İktidar sözcüleri birkaç ayda bir ekonominin iyiye gittiğinden, önümüzdeki dönemde enflasyonun düşeceğinden söz ediyor ama gerçekler hiç de onların dediği gibi olmuyor. Şimşek, Mayıs ayında enflasyonun pik yapacağını ama daha sonra hızla düşeceğini, hatta Temmuzda yüzde 40’ları göreceğini söylemişti. Oysa TÜİK’in zorlama enflasyon verilerine göre bile Haziran ayında yıllık enflasyon yüzde 72 düzeyinde olurken ENAG yıllık enflasyonu yüzde 113 olarak açıkladı.

Her zaman söylediğimiz gibi her şey karşıtıyla birlikte vardır. Ekonomik sorunlar büyüdükçe düşük ücretlere, vergi artışlarına, hayat pahalılığına tepki gösteren, hakkını arayan, sendikalaşan işçilerin sayısı da artıyor. Ama ekonomik yıkımın faturasını bize ödetmeye kararlı olan

Emeklilerden kamu emekçilerine, belediye işçilerinden sağlık işçilerine, öğretmenlerden doktora, metalden tekstile pek çok sektörde işçiler çok haklı taleplerle alanlara çıkıyor, grev yapıyor, direniş başlatıyorlar. Ancak işçi sınıfının örgütlülüğü zayıf olduğu için sayısı hiç de az olmayan bu mücadeleler birleşip büyüyemiyor, güçlenemiyor. Bu nedenle işçi sınıfının en acil ve yakıcı ihtiyacı birliğini ve örgütlülüğünü güçlendirmektir.

İktidar sahipleri bu durumdan fazlasıyla rahatsız oluyor, işçi ve emekçileri başka gündemlerle oyalamaya çalışıyor. Emperyalist savaşın yıkımını, acısını yaşayan Suriyeli mülteciler ırkçı saldırılara uğruyor. **İktidarın neden olduğu sorunlara duyulan öfkenin hedefi saptırılıyor, hedef tahtasına en savunmasız ve mağdur kesimler konuluyor. Bir taraftan milliyetçilik kışkırtılıp tepkiler göçmenlerin üzerine yöneltilirken diğer taraftan öfkenin asıl nedeni olan sorunlar daha da ağırlaştırılıyor.** Yoksulluk büyütülürken doğa talan edilmeye, deprem bahanesiyle emekçilerin evleri ve yaşam alanları gasp edilmeye devam ediyor. Daha yazın en sıcak günleri gelmeden başlayan orman yangınları can aldı. Binlerce dönüm ormanlık alan, içindeki canlılarla birlikte yanıp kül oldu. İktidar ise her zamanki gibi sorumluluk almayarak ve yangınlara zamanında müdahale etmeyerek zihniyetinde hiçbir değişiklik olmadığını, olası yangınlara karşı hiçbir hazırlık yapmadığını gösterdi.

2024'e girdiğimizde İşçi Dayanışması'nın 189. sayısının başyazısında şöyle demiştik: "İşçi ve emekçiler olarak çok zorlu bir yılı geride bıraktık ve 2024'ten beklentilerimiz var. Fakat perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. Karşımızda gemi azıya almış bir sermaye sınıfı varken, ekonomik yıkımın bedelini işçi ve emekçilere ödetmekte kararlı bir siyasi iktidar varken 2024'te kendiliğinden düze çıkacağımızı düşünmeyelim. Beklentilerimizin gerçekleşmesi için mücadele etmek zorundayız. Ama şunu unutmayalım: En küçük bir hak arama mücadelesinin

baskıyla, şiddetle boğulmak istendiği, muhalif seslere, gerçeklerin yüksek sesle söylenmesine, hak talep edilmesine tahammülsüzlüğün arşa vardığı, toplumun kuşatılıp nefessiz bırakıldığı bu ortamda bu mücadeleyi tek tek işçiler olarak veremeyiz."

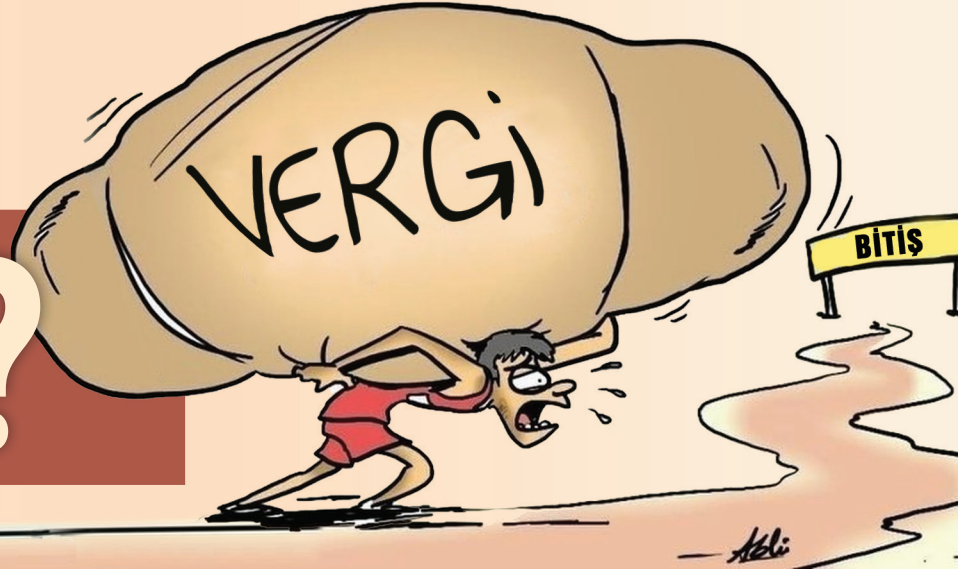
Evet, 2024'ün gelişi 2023'ten belliydi. Bu satırları yazmamızın üzerinden geçen 6 aylık zaman diliminde sermayenin ve iktidarın yoğunlaşan saldırılarına karşı işçilerin tek tek işyerlerinde verdiği mücadeleler arttıysa da işçi sınıfı bir bütün olarak saldırılara karşı koyamadı, koyamıyor. Emeklilerden kamu emekçilerine, belediye işçilerinden sağlık işçilerine, öğretmenlerden doktorlara, metalden tekstile pek çok sektörde işçiler çok haklı taleplerle alanlara çıkıyor, grev yapıyor, direniş başlatıyorlar. Ancak işçi sınıfının örgütlülüğü zayıf olduğu için sayısı hiç de az olmayan bu mücadeleler birleşip büyüyemiyor, güçlenemiyor. Bu nedenle işçi sınıfının en acil ve yakıcı ihtiyacı birliğini ve örgütlülüğünü güçlendirmektir.

Saldırlara karşı durmanın tek yolu ne kadar zor görünürse görünsün işçilerin işyerlerinden başlayarak birleşmesi ve örgütlü bir güç olmasıdır. İşçiler olarak her birimize sorumluluk düştüğü açıktır. Her zaman söylediğimiz gibi: Sorunun kaynağı olanlar sorunları çözemezler. İşçi kardeşler dert de derman da bizdedir, kendi ellerimizdedir. Mücadele örgütümüz UID-DER'in çağrısına kulak verelim, işyerlerimizde, sendikalarımızda, mücadele alanlarında bir araya gelelim, sermayenin ve iktidarın saldırılarına birlikte karşı duralım. ■

Ne Kadar Vergi Veriyoruz,

Karşılığında Ne Alıyoruz ?

Son yıllarda yüksek enflasyon karşısında işçiler siyasi iktidar ve sermaye sahipleri tarafından adeta menegeneye alınmış durumda. Bir yandan reel ücretler düşüyor, diğer yandan da sırtımızdaki vergi yükü arttırılıyor. Siyasi iktidar çeşitli “vergi paketleri”ni ambalajlayıp önümüze getiriyor. Sermayeden göstermelik bir tüy koparıp işçi ve emekçileri yolmanın hesabını yapıyor. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bütün bunları yaparken amaçlarının vergi adaletini sağlamak olduğunu söylüyor! Oysa ülkedeki vergi sistemi ve yapılanlar gerçeğin tam tersi olduğunu gösteriyor.

Öncelikle bir ülkenin toplam vergi gelirinin dolaylı-dolaysız vergiler arasındaki dağılımı, o ülkede uygulanan vergi politikasının ne kadar adil olduğunun göstergelerinden biri olarak kabul edilir. **Tüketim üzerinden toplanan KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerin payı ne kadar yüksekse vergilendirmedeki adalet o kadar düşük demektir.** Bu hatırlatmadan hareketle güncel duruma bakalım. Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre Ocak ile Mayıs ayları arasında yapılan vergi tahsilatının sadece yüzde 35,6’sını doğrudan vergiler oluşturdu. Diğer yandan devletin bu yıl topladığı her 100 liralık verginin 64,4 lirasını tüketiciler ödedi, yani ezici çoğunlukla işçi ve emekçiler!

Vergi konusunun hangi başlığını ele alırsak alalım sınıfımız aleyhine çarpıcı bir manzarayla karşı karşıya kalıyoruz. 2024 başında yapılan bütçe planlamasında sermaye sahiplerinin vermesi gereken 1,8 trilyon lira tutarında verginin “vergi indirimi, muafiyeti, istisnası” adı altında toplanmaması kararlaştırıldı. Yani siyasi iktidar, toplam vergi gelirinin yaklaşık yüzde 30’undan sermaye lehine vazgeçti. Öte yandan bir yılda şirketlerden alınan kurumlar vergisindeki artış oranı sadece yüzde 61 oldu. Yani, **kâr rekorları kıran patronlardan alınan vergilerdeki artış resmi enflasyonun dahi altında kaldı!**

Her geçen gün geçim derdi büyüyen işçi ve emekçilerden toplanan gelir vergisi ise bir yılda yüzde 126 arttı. İşçiler gelir vergisi üzerinden sinsice soyuluyor. 2024 başında ilk vergi dilimi 110 bin lira olarak belirlenmişti. Asgari ücretin yalnızca 6,5 katı olan bu düşük tutar nedeniyle milyonlarca işçi ikinci vergi dilimine girdi ve her ay

daha fazla vergi öder hale geldi. Sendikacı işçilerin önemli bir bölümü ise daha yılın ikinci yarısına yeni girmişken yüzde 27’lik üçüncü vergi diliminin eşliğinde!

Türkiye’de işçiler daha ücretlerini almadan peşin peşin gelir vergisi öderken, tükettikleri her ürün için de vergi vererek çifte vergilendirmeye maruz kalıyor. Kaba bir hesapla durumun vahametini somutlayalım. 30 bin lira net ücreti olan bir işçiden, yıl boyunca toplam 95 bin lira gelir ve damga vergisi kesiliyor. İşçinin tüketimi üzerinden kesilen KDV, ÖTV gibi dolaylı vergileri de kabaca (mesela yüzde 15 kabul edelim) hesapladığımızda bu işçinin yıllık toplam 150 bin lira vergi verdiği gerçeği karşımıza çıkıyor! Ay sonunu zor getiren işçiler için bu vergi yükünü adaletsiz diye tanımlamak yetersiz kalıyor.

Peki, bu vergiler bize nasıl geri dönüyor? Sağlık alanından örnekleyelim. Siyasi iktidar “sağlıkta kuyrukları bitirdik” diye övünüyor ancak emekçiler artık ekran başında randevu kuyruğuna girmiş durumda. Kimi bölümlerde 3-4 ay sonraya randevu verilirken, kimilerinde randevu bulmak adeta imkânsız. Sağlık Bakanlığı iki hasta arasındaki randevu süresini 2022’de 10 dakikadan 5 dakikaya düşürmüştü. Sağlık emekçileri o günden bugüne “5 Dakikada Sağlık Olmaz” diye haykırırken geldiğimiz aşamada bir hekime 10 dakikada 4 farklı hasta randevusu veriliyor. Yani hem sağlık emekçilerinin çalışma koşulları ağırlaşıyor hem de sağlık hizmeti daha da niteliksizleşiyor.

Eğitim harcamalarının esas yükü, “yeterli ödenek yok” denilerek büyük ölçüde velilerin sırtına yıkılıyor. Öğrencilere en az bir öğün ücretsiz ve sağlıklı yemek talebi görmezden geliniyor. Kreşler açılmıyor. Bu tablo toplanan vergilerin kullanılması gereken tüm kamusal hizmetler için geçerlidir. Her gün saatlerimizi kalabalık toplu taşıma araçlarında geçiriyoruz. Emekliler “kaynak yok” denilerek 10 bin lira sefalet aylığına mahkûm ediliyor. Sonuç olarak **sermaye sınıfı deveyi havuduyla götürürken işçi ve emekçiler olarak yıllar içinde daha fazla vergi ödeyip daha az hizmet alır hale geldik.** Sermayenin ve siyasi iktidarın el ele verip gerçekleştirdiği bu soyguna dur demek için, ekonomik yıkımın faturasını daha fazla ödememek için birleşelim. ■

Adres Doğru mu?

■ İstanbul/Avcılar'dan bir işçi

Trafikte, toplu taşımada, market alışverişinde, hastane kuyruğunda, hatta yolda yürürken bile birbiriyle tartışan veya kavga eden insanlara şahit oluyoruz. Hatta bizler de kimi zaman bu tartışmaların bir parçası oluyoruz. Peki bu gerginlik nedensiz mi? Çalışma koşullarımız, geçim derdi, gerçekleşmeyen hayallerimiz, yaşadığımız kentlerdeki kaos derken gündelik yaşam stresi ve tahammülsüzlüğü arttırıyor mu?

İşe veya okula gitmek için toplu taşımayı kullananlar her gün benzer olaylara şahit oluyorlardır. Çoğumuz 8-10 saat çalıştığımız günün sonunda yorgun argın halde tıklım tıklım otobüslere, metrobüslere binmeye çalışıyor, tek ayak üstünde giderken trafikte saatler geçiriyoruz. Bindiğimiz otobüste aslında hepimiz aynı durumdayız ama tahammül sınırlarımızı zorlayan o kadar çok şey yaşıyoruz ki artık birbirimize dayanamaz hale geliyoruz. Yolcular ya geç gelen şoföre çatıyor ya da birbiriyle tartışıyor, şoförler yolcuları azarlıyor. Ne var ki bu tartışmalar ulaşım sorununa çözüm olmadığı gibi sorunun asıl kaynağının görülmesini de engelliyor.

Ya da sağlık sistemindeki sorunları düşünelim. Doktor randevusu alabilmek için günlerce uğraştıktan sonra gittiğimiz hastanede sıranın bir türlü bize gelmemesine, iki dakikada bir hasta bakmaya zorlanan doktorun bizimle

yeterince ilgilenmemesine, malzeme eksikliği yüzünden tedavimizin yarım kalmasına haklı olarak öfkeleniyoruz. Ama ne yazık ki burada da sorunun kaynağını ıskalıyor, öfkemizi ya sağlık çalışanlarına ya da bir başka hastaya yönltebiliyoruz.

Gündelik yaşamımızda karşılaştığımız sorunlar karşısında duyduğumuz öfke elbette haklı bir öfke ve bizler de bu öfkemizi gösterebilmeli, yansıtabilmeliyiz. Ama bunu sorunun çözümüne katkı koyacak şekilde yapmazsak, öfkemizi yanlış adrese yönelterek öfkemize neden olan sorunlar daha da derinleşir. Mesela örnek olarak verdiğimiz ulaşım ve sağlık hizmetlerindeki sorunlar karşısında tepkimizi şoföre, yolcuya, doktora, hastaya yönelterek, tek sorumlu olarak onları görürsek ne olur? Elbette onlar da bize tepki gösterirler ve birlik olup sorunlarımızı çözmek yerine birbirimize düşmüş oluruz. Sorunlarımızın kaynağı aynı tezgâhta çalışan arkadaşımız, aynı metrobüste yolculuk yaptığımız ya da aynı hastane kuyruklarında beklediğimiz işçi kardeşimiz değildir. Bindiğimiz otobüsün şoförü ya da gittiğimiz hastanede sağlık çalışanı da değildir. Öfkemizi yönlteceğimiz adres bizi bu hayata mahkûm etmeye çalışan patronlar sınıfı ve onların düzeyidir, kapitalizmdir. Yaşadığımız sorunlar karşısında öfkemizi diri turalım ama bu öfkeyi birbirimize değil sorunların kaynağına yani kapitalizme yöneltelim. ■

Tatili Bile Çok Görüyorlar Bize

■ İstanbul/Esenyurt'tan bir metal işçisi

Yaz aylarında havaların bir anda ısınmasıyla birlikte işyerleri adeta fırın gibi oldu. Gün içerisinde işçilerin sırtındaki ter birkaç kez kuruyor. İşte bu koşullarda her şeye rağmen Ramazan ve Kurban Bayramı tatilleri biz işçiler için bir can simidi oldu. İşçi arkadaşlarımız bu birkaç gün içerisinde nefes alma, eşini dostunu görme olanağı buldu.

Fakat gelin görün ki, patronlar adeta anlaşmış gibi hep bir ağızdan homurdanmaya başladılar. Televizyonda, sosyal medyada dünyada en çok tatil yapılan ülkelerden birinin Türkiye olduğuna dair haberler, paylaşımlar görür olduk. Neymiş efendim, Türkiye'de işçiler çok tatil yapıyor. Oysa gerçekte dünyada en az izin kullanan ülkeler arasında yer alıyoruz. Neden mi? Çünkü dünyada işgününün en uzun olduğu ülkelerden birinde yaşıyoruz. Türkiye'de yasal çalışma süresi haftada 45 saat olduğu halde her 3 işçiden biri haftada 50 saatten fazla çalışıyor. Yasal olarak yılda en fazla 270 saat fazla mesai yapabilirken bu rakamı fersah fersah aşan mesailere mecbur bırakılıyor. Üstelik patronlar yıllık izinlerimizi bir lütuf olarak görüyor, kimi zaman hak ettiğimiz izinleri kullanmamıza dahi izin vermiyorlar. Şimdi siz söyleyin işçiler çok mu tatil yapıyor?

Araştırmalar bir yana onlarca yıla dayanan işçilik tecrübeme ve gözlemlerime göre biz işçiler çok çalışıyoruz. Hem de öyle çok çalışıyoruz ki bıraktık eşi dostu, kendimize bile zaman ayıramıyoruz. Özellikle artan hayat pahalılığı yüzünden işçilerin büyük çoğunluğu fazla mesai

yapıyor ya da ek işler bulup hafta sonları da çalışıyor. Sabahın köründe girdiğimiz işyerlerinden akşamın karanlığında posamız çıkmış halde çıkıyoruz.

Ama patronlar istiyor ki, işçiler sadece çalışsın, nefes dahi alamassın. Ellerinden gelse yıllık izinlerimizi, bayram tatillerimizi de alacaklar! Sırf geçinebilmek için ömrümüz fabrikalarda geçerken, bizi az çalışmakla, çok tatil yapmakla itham ediyorlar. Biz çok tatil yapıyorsak sormak lazım, haftanın yedi günü fabrikalarda kim çalışıyor? Ulaşım, dağıtım, hizmet sektöründe, hastanelerde, fabrikalarda, yeraltı işlerinde kim çalışıyor?

Çok çalışan, emek harcayan, üreten biz işçileriz. Patronlar ise emeğimizi sömürüyor, sırtımızdan zenginleşiyorlar. Onlar dünyanın tüm nimetlerinden yararlanıp zevk ve sefa içinde yaşarken bir tatili bile bize çok görüyorlar. Oysa tatili, dinlenmeyi gerçekten hak eden biziz. Hak ettiğimizi almak için birleşmeli, mücadele etmeliyiz. ■

Yine Yangın, İhmal ve Umursamazlık

■ İstanbul/Pendik'ten bir işçi

Haziran ayında Diyarbakır ve Mardin'de çıkan yangınlarda 15 kişi hayatını kaybetti. Yangından birkaç gün sonra savcılığın görevlendirdiği bilirkişi heyeti hazırladığı raporda yangının elektrik kaynaklı çıktığını belirtti. Bölgede elektrik dağıtımını Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ) tarafından yapılıyor. DEDAŞ maliyet olarak gördüğü elektrik direk ve tellerinin bakım, onarım ve yenileme çalışmalarını yapmıyor, devlet kurumları ise gerekli denetimleri yerine getirmiyor. Yüzlerce havyanın, binlerce dönümlük ekili alanın, geniş çaplı ormanlık alanın yanıp kül olduğu yangında, müdahalenin geç ve yetersiz yapılması da yangının etkisini büyüttü. Daha bu yangının acısı yüreğimizi yakarken bu kez Adıyaman'da, İzmir'de, Manisa'da, Kuşadası'nda art arda çıkan yangınlarda binlerce dönümlük ormanlık alan yandı, kül oldu.

Hemen her yaz doğaya, yerleşim yerlerine, canlılara ve insanlara büyük zarar veren yangınlar meydana geliyor. Türkiye Ormancılar Derneğinin araştırmasına göre her yıl ortalama 2-3 bin orman yangını gerçekleşiyor. Ama iktidar yangın çıkacağı hiç bilinmiyormuş gibi önlem almamayı sürdürüyor. Hatırlayalım, 2021 yılında Antalya ve Muğla'da gerçekleşen büyük orman yangınlarında iktidarın hiçbir hazırlığının olmadığı alenen ortaya

çıkıyordu. Bu yangınlar iki haftadan fazla sürmüş ve 8 kişi yangınlarda hayatını kaybetmişti.

Sıcaklıkların iyice yükseldiği Temmuz ve Ağustos aylarında daha büyük ve daha çok sayıda yangın olması kaçınılmaz görünüyor. Peki iktidarın olası yangınlara karşı hazırlığı var mı? Haziran ayında çıkan yangınlara ve yetersiz müdahalelere baktığımızda bu sorunun cevabı belli. Türk Hava Kurumu Başkanı Türkiye'de 9 adet yangın uçağı olduğunu, bunlardan ikisinin artık ekonomik ömrünü tamamladığını söylüyor. Bu durum ülkeyi yönetenlerin ormanlık alanları, doğal yaşamı, tabiattaki canlıları önemsemediğini ortaya koyuyor. Yangın riskini azaltacak önlemler alınmadığı gibi yangın esnasında müdahalede bulunacak yeterli sayıda işçi de istihdam edilmiyor. İktidar yangınlara müdahalede sorumluluk almak yerine muhalif belediyeleri suçluyor, yanan alanları imara açarak sermayeye yeni rant alanları yaratıyor. Her yangında gerçekte ciğerleri yanan bizim gibi işçi ve emekçiler oluyor.

Bilelim ki insan hayatını umursamayan doğayı da diğer canlıları da umursamaz. Nasıl ki haklarımızı korumak, yaşam koşullarımızı iyileştirmek, ücretlerimizi yükseltmek için mücadele etmemiz gerekiyorsa bize hayat veren, yuva olan doğamıza da ancak mücadeleyle sahip çıkabiliriz. ■

Türkiye'de Asgari Ücret Düşük Değilmiş!

■ Ankara'dan genç işçiler

Mutfaklarımızda yangın var, kemerlerimizi sika sika daha da sıkacak delik kalmadı. Açlık sınırı 19 bin liraya, yoksulluk sınırı 62 bin liraya dayanmış durumda. Asgari ücret ise 17 bin lira! Mayıs ayında yıllık resmi enflasyon yüzde 75 olarak açıklandı, gerçek enflasyon ise çok daha fazla... Her şeyin fiyatı her gün artarken, vergiler katlanarak çoğalırken asgari ücretle geçinmek mümkün değil. Bu yüzden kredi kartları patlamış durumda, ücretleriyle geçinemeyen emekçiler kredi kartlarına yükleniyor.

Milyonlarca işçinin hali buyken iktidar sözcüleri asgari ücrete zam lafını duymak bile istemiyorlar. Çalışma Bakanı Vedat Işıkhan, "asgari ücrette artış olmayacak, göstergeler olumlu geliyor" diyor mesela. Asgari ücret ortalama ücret haline gelmişken ve yılın daha dördüncü ayında açlık sınırının altında kalmışken Maliye Bakanı Mehmet Şimşek çıkıp "Türkiye'de asgari ücret düşük değildir" diyebiliyor! Aynı bakanlar her sorulduğunda asgari ücrete zam olmayacağı konusunda tutumlarının net olduğunu söylü-

Hepsi Seninle İlgili!

■ Kocaeli/Gebze'den bir petrokimya işçisi

Sabahtan akşama kadar televizyon izlese, kanal kanal gezip tartışma programlarına, dizi ve film-lere baksak hiçbirinde işçilere ve sorunlarına dair gerçekleri göremeyiz. Yüksek tirajlı gazetelerde, çok tıklanan haber sitelerinde işçilerin sendikalaşma, grev ve direniş haberlerini okuyamayız. Düzen medyası olarak adlandırabileceğimiz yayın faaliyetlerinin hiçbirinde işçi sınıfının tarihine ve mücadelesine dair içerikler yer almaz. Bu nedenle bize bizi anlatan, sınıfımızın gerçeklerini ve ortak çıkarlarını gösteren yayınlara çok ihtiyacımız var. Bu gerçeği bildiğim için her ay daha fazla sayıda işçi arkadaşım İşçi Dayanışması bültenini ulaştırmaya çalışıyorum. Geçen ay ilk kez İşçi Dayanışması verdiğim işyerinden bir arkadaşım, sayfalara şöyle bir göz gezdirdikten sonra fabrikamızla ilgili bir haber görmeyince “ama burada bizimle ilgili bir şey yok ki” dedi. Bunun üzerine arkadaşım “yanılıyorsun, İşçi Dayanışması’nda yazılanların hepsi seninle, bizimle ilgili” dedim.

İşçi Dayanışması’nı yıllardır okuyorum. Bir petrokimya işçisi olarak metal işçilerinin mücadelesini de gazetemizde okudum, 1800’lerde Avrupa’da verilen işçi mücadelelerini de. Her okuduğum yazı, bir işçi olarak bana çok şey kazandırdı. Sınıfımı ve olmam gereken tarafı daha iyi kavradım. İşçi Dayanışması’nın ilk sayfasından son sayfasına kadar hemen her kelimesi, her cümlesi işçi sınıfının penceresinden yazılıyor. Mesela başyazıda gündeme dair tespitler yer alır, siyasi iktidarın ve patronların yalanları teşhir edilir. İlerleyen sayfalarda işyerlerinde yaşadığımız sorunlar ve işçilerin verdiği mücadeleler anlatılır. Dünyadaki işçi ve emekçilerin mücadelelerini anlatan haberler bize de ilham olur ve işçi sınıfının sorunlarının her yerde benzer olduğunu gösterir. Emekçi Kadın ya da Emekçi Gençlik köşesindeki yazılar sadece kadınlar ve

gençler için değildir; genciyle yaşlısıyla, kadınıyla erkeğiyle her işçiye yepyeni ufuklar açar. Ayrıca emekçilerin yaşamını anlatan romanlar, filmler, şiirler ve hatta işçinin bulmacası İşçi Dayanışması’nın işçilerin kılavuzu olduğunu gösterir. Fabrikalardan işçi kardeşlerimizin yazdığı mektuplar daima ilgimi çekmiştir. Hangi sektörde çalışsak çalışalım benzer sorunlar yaşadığımız için fabrikada nasıl tutum almam gerektiği konusunda o mektupların çok yardımı olmuştur.

Bu mektubu okuduğuna göre İşçi Dayanışması’nı elinde tutan işçi kardeşlerimden bültenimizdeki yazıları bir de bu gözle okumalarını istiyorum. Ne düşünüyorsunuz, yazılan her satır tam da bizimle ilgili değil mi? ■

yorlar. Ya kendi ücretleri konusundaki tutumları ne?

Enflasyonla mücadelede ücretlerin baskılanmasının çok önemli olduğunu sürekli vurgulayan Maliye Bakanı, Temmuz ayında 241 bin lira olan maaşına 49 bin lira zam alacak. “Defalarca söyledik, asgari ücrete zam yok” diye buyuran Çalışma Bakanı da 144 bin lira olan maaşına 29 bin lira zam alacak. Yani bakanlara, milletvekillerine zam var ama işçiye yok, çünkü işçi ücretleri artarsa enflasyon artar! Bizimle resmen alay ediyorlar. Sanki ekonomik yıkımın sorumlusu bizmişiz gibi “tasarruf ve fedakârlık” yapmamız gerektiğini söylüyorlar ama diğer taraftan patronlara teşvikler, vergi afları, indirimler yapmaya devam ediyorlar. Asgari ücrete zammı çok görenler, işçinin kazandığı her kuruştan vergi alanlar patronlara dokunmuyorlar. Tersine işçinin cebinden çalıp patronların kasasına aktarıyorlar.

Kardeşler, her seferinde aynı yalana sarıldıkları için biz de tekrar etmekten vazgeçmeyelim: Enflasyonu arttıran şey işçi ücretleri değil, büyük şirketlerin devasa kârları ve iktidarın ekonomi politikalarıdır. Hepimiz biliyoruz ki asgari ücret zammı yalnızca asgari ücretle çalışanları ilgilendirmiyor. Türkiye’de işçilerin çoğunluğu asgari ücret civarında ücret alıyor. Ayrıca asgari ücret ülkedeki genel ücret seviyesini belirleyen bir taban ücrettir. Dolayısıyla asgari ücret toplumun çoğunluğunu ilgilendiriyor.

Kendileri lüks içinde yaşarken milyonlarca işçi ve emekçiyi, yani hepimizi açlık sınırına mahkûm etmek isteyenlere dur demek istiyorsak sendikalarımızda, işçi örgütlerinde birleşmek, birlikte hareket etmek zorundayız. UID-DER’in tüm emekçilere yaptığı çağrıda dediği gibi; sermayenin ve iktidarın saldırılarına ancak birlikte karşı durabiliriz. ■

İngiltere

Kenya

Kapitalizmde Sorunlar da Dünya İ

Kapitalist sömür sistemi dünyanın dört bir yanında işçi ve emekçileri yoksullukla, kötü çalışma koşullarıyla, savaşlarla, baskılarla karşı karşıya bırakıyor. Her geçen gün artan sorunlara karşı dünya işçilerinin öfkesi de büyüyor. Emperyalist savaşlara karşı protesto gösterileri, Filistin halkıyla dayanışma eylemleri, yoksulluğa, kemer sıkma politikalarına karşı grevler ve gösteriler artıyor. Avrupa'dan, Asya'ya, Afrika'ya kadar işçilerin mücadelesi büyüyor.

DÜNYA İŞÇİ HAREKETİ

İngiltere'de sağlık emekçileri grevde

İngiltere'de pratisyen hekimler 11'inci kez greve gittiler. 27 Haziran sabah saatlerinde başlayan grev 2 Temmuz sabah saatlerine kadar devam etti. Rişi Sunak hükümetiyle aylardır süren ücret anlaşmazlıkları nedeniyle yeniden greve çıkan İngiltere Tabipler Birliği BMA üyesi hekimler grevleri boyunca ülke çapında hastaneler önünde eylemler gerçekleştirdi. Grevin ilk günü ise başkent Londra'da Başbakanlık ofisinin önünde kitlesel bir miting düzenlendi.

İngiltere'de çöküşün eşikindeki Ulusal Sağlık Sistemi NHS'de artan iş yükü, personel açığı ve acil servislerdeki ve tedavilerdeki bekleme süreleri rekor seviyelerdeyken pratisyen hekimlerin maaşları 2008'den bu yana dörtte bir oranında azaldı. En az yüzde 35 oranında ücret artışı ve çalışma koşullarının düzeltilmesini talep eden pratisyen hekimler Mart 2023'ten bu yana çeşitli aralıklarla iş bırakarak taleplerini haykırmaya devam ediyorlar. Genel seçimin hemen öncesinde düzenledikleri 5 günlük grevle, yeni hükümete de mücadelede kararlı oldukları mesajını verdiler.

Kenya'da emekçiler artan vergileri protesto ediyor

Kenya'da işçi ve emekçiler hükümetin yeni vergi yasaasına karşı ayağa kalktı! IMF'nin dayattığı kemer sıkma politikası doğrultusunda getirilmek istenen ek vergilere ve vergi artışını da içeren 2024 Finans Tasarısı'na karşı geçtiğimiz haftalarda başlayan kitlesel protestolar büyü-

yerek devam ediyor. Hayat pahalılığı altında ezilen Kenyalı emekçiler bebek bezi, yakıt gibi en temel ihtiyaçlar dâhil pek çok alanda vergileri arttıracak tasarıya karşı tepkilerini ve öfkelerini haftalardır çeşitli eylemlerle dile getiriyorlardı. Son olarak tasarının 25 Haziranda meclisten geçmesiyle emekçilerin öfkesi patladı. 18 Haziranda başlayan protestolara ve artan tepkilere rağmen yasayı parlamentodan geçiren hükümete ve sermayeye karşı sokaklara dökülen emekçiler ülkenin dört bir yanında kitlesel protestolar düzenliyorlar.

Kenya gençliğinin başını çektiği protestolarda polisin sert müdahalesine rağmen direnişi sürdüren emekçiler 25 Haziranda polis güçlerini aşarak parlamentoya girdi ve parlamento binasının bir kısmını ateşe verdi. İki yıl önce halkı ekonomik krizden ve sefaletten kurtaracağı vaadiyle iktidara gelen Cumhurbaşkanı William Ruto ise protestocuları "hain" olarak nitelendirdi. Polisin göz yaşartıcı gazlarla müdahale ettiği protestolarda en az 22 kişi polis tarafından katledildi, onlarcası gözaltına alındı, yüzlerce kişi ise yaralandı. Tüm baskılara rağmen devam eden protestoları bastırmak isteyen hükümet polise destek olarak orduyu da göreve çağırdı. Ertesi gün de devam eden ve ülke geneline yayılan protestoların etkisinin artması üzerine Ruto, yasanın halkın "memnuniyetsizliğine" yol açtığını kabul ettiğini söyleyerek yasa tasarısını geri çekeceğini açıkladı. Ancak "mesele sadece yasa tasarısı değil, Ruto gitmeli!" diyen ve "İktidar Halka!" diye haykıran Kenyalı emekçiler yasanın tamamının geri çekilmesi talebinin yanı sıra hükümetin istifasını talep ediyorlar.

İtalya

İran

İtalya

ABD

İşçilerinin Mücadelesi de Büyüyor!

Ağırlıklı olarak gençlerin katıldığı protestolar Başkent Nairobi'den liman kenti Mombasa'ya ülkenin dört bir yanında hükümete ve sermayeye karşı öfkenin giderek büyümesiyle devam ediyor. 27 Haziran Perşembe günü cumhurbaşkanlığı sarayına giden yolları kapatarak kitlesel eylemlerini devam ettiren emekçiler "Öfkenin 7 Günü" olarak adlandırdıkları hareketlerini büyüterek mücadele bayrağını yükseltiyorlar.

İtalya'da işçiler limanları kapattı

İsrail'in aylardır Filistin'de yaptığı katliama karşı çeşitli protesto gösterileri düzenleyen İtalyalı işçiler, son olarak Avrupa'nın önemli limanlarından olan Cenova Limanını kapattı. Limandan İsrail'e silah sevkiyatı yapıldığını söyleyen işçiler 25 Haziranda limana girişleri kapatarak protesto gösterisi düzenledi.

Taşımacılık İşçileri Sendikası Si-Cobas başta olmak üzere çeşitli sendikalara üye işçiler ve sivil toplum örgütlerinin "Savaş Lojistiğini Engelleyelim" şiarıyla düzenlediği eylemle gemilere yük taşıyan kamyonların limana girişi saatler boyunca engellendi. Liman önünde uzun kuyruklar oluşturan kamyonların şoförlerinden bazıları da protesto gösterisine destek verdi. İşçiler sadece İsrail devletini değil, ona destek veren, silah sağlayan İtalya devletini de protesto ediyorlar. İtalyalı işçiler Temmuz ayında da savaşa karşı protesto gösterilerine ve grevlere devam edeceklerini söylüyor.

İran petrol işçileri grevde

İran'da petrol ve gaz işçileri iş güvenliği, çalışma koşullarının düzeltilmesi ve ücretlerin yükseltilmesi talepleriyle 19 Haziranda ülke çapında iş bıraktı. İlk gün 3 bin işçiyle başlayan greve katılım her geçen gün artarak 100'den fazla şirkette 22 binden fazla petrokimya işçisine ulaştı. İran'ın çeşitli bölgelerinde rafinerilerde, petrol, gaz ve

enerji santrallerinde proje bazlı çalışan on binlerce işçi, sektördeki kötü çalışma ve yaşam koşullarını protesto ediyor. İşçiler, iş güvenliği de dâhil olmak üzere, işyerlerindeki ve işçilerin kaldığı yurtlardaki insanlık dışı koşulların düzeltilmesi, 50 dereceye varan sıcaklıklarda çalışma ortamlarında gerekli soğutma çalışmalarının yapılması, yemekhanelerde yemek kalitesinin artırılması gibi temel hakların sağlanmasını talep ediyorlar.

Petrokimya işçileri Mayıs 2024'te benzer taleplerle greve çıkmış, grevin ardından ücret artış talebi Yüksek Çalışma Konseyi tarafından onaylanmıştı. Ancak üstlenici firmaların gerekli ücret artışlarını gerçekleştirmediği işyerlerinde işçiler hâlâ 2023 yılının oranlarına göre ücret alıyor. İşçiler "14 Gün Çalışma-14 Gün Ücretli İzin" sloganıyla başlattıkları grevleriyle ücretlerin yükseltilmesi taleplerinin yanı sıra yoksun kaldıkları birçok temel işçi hakları için de mücadeleyi sürdürüyorlar.

NASA işçileri grev yaptı

Amerika Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi NASA'nın Stennis Uzay Merkezi'nde çalışan işçiler 5 günlük grev yaptılar. Uluslararası Makinistler, Havacılık ve Uzay İşçileri Sendikasına üye yaklaşık 200 işçi, sendika ile bağlı çalıştıkları şirket arasında yürüyen sözleşme sürecinde anlaşma sağlanamaması üzerine greve çıktı.

İşçiler artan enflasyonla birlikte reel olarak üç yıl önceden daha düşük ücret aldıklarını ve ücretlerinin artırılmasını talep ediyordu. Vardiya saatlerindeki düzensizlik, düşük ücretler, düşük sigorta primleri, yetersiz sağlık sigortası gibi sorunlarla karşı karşıya olan işçiler gerçekleştirdikleri grevle taleplerinin karşılanmasını sağladılar. İşçiler ücret zammı, hayat sigortası poliçesinin genişletilmesi, kapsamlı bir sağlık sigortası, izinlerinin artırılması gibi kazanımlar elde ettiler. ■

Türkiye'nin Dört Bir Yanında Hak Gasplarına Karşı Mücadeleler Sürüyor

Yüksek enflasyon karşısında alım gücü hızla eriyen ücretlerle geçinemeyen işçiler, kamu emekçileri düşük ücret dayatmasına, ücret gaspına, sendika düşmanlığına karşı mücadele ediyor.

Siyasi iktidar Temmuzda asgari ücrete zam yapmayarak bütün ücretleri daha da aşağı çekmiş oldu. Türk-İş, Hak-İş ve DİSK'e bağlı sendikaların oluşturduğu İstanbul İşçi Sendikaları Şubeler Platformu, asgari ücrete zam yapılması talebiyle 26 Haziranda Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda eylem yaptı.

31 Mart yerel seçimlerinin ardından belediyelerde işten atılan yüzlerce işçi işe iade talebiyle Mayıs ayında direnişe başlamışlardı. İzmir Menemen Belediyesi işçilerinin başlattıkları eylemler sürerken İzmir Çiğli Belediyesi işçileri de 11 Haziranda belediye önünde oturma eylemine başladı. İzBB'ye bağlı İZENERJİ, İZDOĞA işçilerinin direnişi ise kazanımla sonuçlandı. Tüm Bel-Sen üyesi İBB ve İzBB emekçileri de toplu sözleşme farkından kaynaklı alacaklarının gasp edilmesine karşı eylemler yaptılar. İzBB emekçilerinin uyarı eylemleri devam ediyor.

İzmir'de Tekgıda-İş üyesi Kristal Yağ, Hatay Payas'da Öz Çelik-İş üyesi Yolbulan Metal işçileri greve çıktı. İstanbul'da Tekgıda-İş Sendikasının örgütlendiği Perfetti Van Melle'de, Bursa'da Öz İplik-İş'in örgütlendiği Durak Tekstil'de sendikalaştıkları için işten atılan işçilerin direnişleri devam ediyor. Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Gebze'deki Mersen ile İzmir Kemalpaşa'daki Purmo Group fabrikalarında, İzmir Kemalpaşa'da Öz Gıda-İş'in örgütlü olduğu Abaloğlu Lezita'da, Çankır'da Petrol-İş'in örgütlü olduğu Sumitomo'da grevler sürüyor.

Özel Sektör Öğretmenleri Sendikasının taban maaş hakkının geri getirilmesi talebiyle Ankara Meclis Parkında başlattığı oturma eylemi devam ediyor. Liman-İş Sendikasının örgütlenme çalışması yaptığı Bursa Gemlik'teki Borusan Port işçilerinin sendika düşmanlığına karşı mücadelesi devam ediyor. İşçiler 2 Temmuzda İstanbul'da bulunan Borusan Holding binası önünde basın açıklaması yaptı. Eyleme UID-DER'li işçiler de destek verdi.

DİSK 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişinin 54. yılı kapsamında bölge temsilciliklerinin olduğu illerde çeşitli eylem ve etkinlikler yaptı. İşçilerin mücadele örgütü UID-DER de İstanbul'un çeşitli bölgelerinde, Gebze, Mersin ve Ankara'da "15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi: Birlik, Güven, Cesaret!" şiarıyla çok çeşitli sektörlerden işçilerin, emekçi kadınların ve gençlerin katıldığı kitlesel etkinlikler gerçekleştirdi.

Ankara Etlik ve İzmir Bayraklı Şehir Hastanelerinde çalışan taşeron temizlik işçileri düşük ücretlere karşı eylem yaparken SES İstanbul/Aksaray şubesine üye işçiler "tasarruf tedbirleri" denilerek servis haklarının kısıtlanmasını protesto ettiler. Birleşik Metal-İş'te örgütlenen Manisa'da ABP, İzmir'de KLS Klima işçileri patronun sendika düşmanlığına karşı eylem yaptılar. Özel Sektör Öğretmenleri Sendikasına üye Mersin Dizge Okulu öğretmenlerinin, Sakarya Şehir Hastanesi şantiyesinde ve İstanbul Ayazağa'da Invest Vadi şantiyesinde çalışan inşaat işçilerinin ücret gaspına karşı mücadeleleri kazanımla sonuçlandı. Gebze'de Petrol-İş'in örgütlü olduğu Novares'te 25 Haziranda başlayan grev 3. gününde kazanımla sonuçlandı. Denizli'de Filidea Tekstil'de TEKSİF Sendikasında örgütlendikleri için işten atılan işçiler direnişe başladı.

2 Temmuz 1993 Sivas Katliamı, 31. yılında bir kez daha lanetlendi. Madımak Otelinde yakılarak katledilen 33 yazar, ozan ve aydın ile 2 otel çalışanı Sivas başta olmak üzere çeşitli kentlerde anıldı. Bursa Alevi Platformu ve Bileşenleri ile Bursa Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla Bursa Kent Meydanında yapılan anmaya UID-DER de katıldı. ■

Bahis Oyunu Aslında Kimin Oyunu?

Fabrikalarda, işyerlerinde şans ve bahis oyunları oynatarak “kolay yoldan para kazanma” hayaline kapılan işçilerin sayısı giderek artıyor. “Bahis oyunları ile çok para kazananların” hikâyeleri kulaktan kulağa yayılsa da etrafımızda böyle işçileri değil, bahis oyunları nedeniyle borç batağına girmiş, durumu daha da kötüleşmiş işçileri görüyoruz. Bu tuzağa düşüp de elindeki üç kuruştan olan, arabasını ya da evini satan, kredi çeken hatta eşiyile arası bozulup boşanma aşamasına gelen arkadaşlarımız var. Peki, bahis oyunlarının işçileri bataklığa sürüklediği örnekleriyle ortada olmasına rağmen nasıl oluyor da bu tuzağa düşenlerin sayısı her geçen gün artıyor?

Bahis oyunlarına yönelen işçilerin sayısının artmasıyla ekonominin kötüleşmesi arasında doğrudan bir bağ var. Hayat pahalılığı, enflasyon karşısında reel ücretlerin erimesi, ekonomik yıkımın faturasının emekçilere kesilmesi büyüyen yoksulluğu beraberinde getiriyor. Geçinebilmek, ihtiyaçlarını karşılayabilmek derdinde olan işçiler çalışarak kazandıkları para yetmeyince başka arayışlara girebiliyorlar. Örgütlenerek, mücadele ederek hakkını alma bilinci zayıf kaldığı için yaşanan sorunlardan kurtulmak adına bireysel çareler arıyorlar. Örneğin sendikalaşmak yerine iki iş yapmak, fabrikadaki koşulları değiştirmek için birleşmek yerine iş değiştirmek gibi... Ve yine böylesi dönemlerde şans oyunları, çeşitli bahis oyunları işçiler arasında yaygınlaşıyor.

Karşımızda muazzam paraların döndüğü dev bir sektör var: Bahis ve şans oyunları sektörü... Sadece spor bahislerinin 2023 yılındaki küresel piyasa değeri 700 milyar dolara ulaşmış durumda. Aynı yıl Türkiye’deki bahis oyunlarının yıllık gelirinin yaklaşık 6 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor. Yani **ortada oldukça kârlı devasa bir pasta var ve bir avuç rantçı zengin bu pastayı aralarında bölüşüyor. Bahis tuzağına çekilen yüz milyonlarca emekçi ise kırıntılarla oyalanıp borç batağına sürükleniyor.** Örneğin Türkiye’de 7 milyon kişinin şans ve bahis oyunları oynadığı belirtiliyor ki bunun büyük bölümünü işçi ve emekçiler oluşturuyor. İşçilerin ücretlerini yükseltmek için birlik olmasını, mücadele etmesini istemeyen patronların da işine geliyor bu durum. Örgütlenen, sendikalaşan işçiler işten atılıyor, mobbinge uğruyor, tehdit

ediliyorlar. Ama bahis oynayan işçiler patronlar için sorun teşkil etmiyor! Bu işçilerin yuvası mı yıkılmış, arkadaşlarıyla, aileleriyle arası mı bozulmuş patronlar için hiçbir önemi yok. Yeter ki ses çıkarmadan çalışsınlar, düşük ücretlere ve kölece çalışma koşullarına boyun eğsinler!

Şans ve bahis oyunları sektörü teknolojinin gelişmesiyle birlikte muazzam boyutlarda büyüdü ve yaygınlaştı. Geçmişte ayda bir çekilişi yapılan Milli Piyango biletinden, haftada bir oynanan Spor Toto’dan günlük, saatlik hatta dakikalık oynanan çeşit çeşit bahis oyunlarına geçildi. Artık cep telefonlarına indirilen uygulamalarla çay ve yemek saatlerinde veya işe gelişi-gidişi saatlerinde, yani her an ve her yerde envai türde bahis oyunları oynanabiliyor. 90 dakikalık bir spor karşılaşmasında atılacak gollerden kornerlere, taçlardan kırmızı kartlara kadar birçok olası durum bahis konusu yapılabiliyor. Eskiden kumarhanelerde görülen rulet, sembol eşleştirme gibi oyunlar veya kazı kazan, şans topu gibi oyunlar da yine cep telefonu üzerinden oynanıyor.

Oyun diyoruz ama aslında bunlar, oynayanları soy-mak üzere kurulmuş tuzaklardan, soygundan, dolandırıcılıktan başka bir şey değildir. Önce küçük bir para karşılığında misliyle para kazanılacağı algısı yaratılıyor. Mesela 50 lira karşılığında bir saat içinde bin lira kazanma vaat ediliyor. Çoğunlukla ufak paralarla bahse giriliyor. Bu ufak paraların hiçbir emek verilmeden sadece bir defalığına bile olsa birkaç katı kadar kazandırması oynayan kişilerin hevesini kabartıyor. Bir kez tuzağına düşüldükten sonra da gerisi geliyor. Yasal bir statüye kavuşan bahis şirketleri ağlarına daha fazla kişiyi düşürmek için geniş sponsorluk faaliyetleri de yürütüyorlar. Futbol takımlarına, sosyal medyadaki tartışma programlarına sponsor oluyorlar. Böylece “güvenilir” oldukları imajı çiziyorlar.

İşçinin emeğini çalan, sosyal yaşantısını yok eden, bıraktık bireysel kurtuluşu mümkün kılmayı, işçileri daha büyük bir yoksulluğun içine çeken bu soyguna kapılmamalıyız. **Bilelim ki çalışma ve yaşam koşullarımızı iyileştirmenin, alım gücümüzü yükseltmenin “kolay yolu” yoktur. Tek yol birlik olmak, örgütlenmek ve mücadele etmektir.** Evet bu yol zordur, emek ve sabır ister ama tek gerçek ve kalıcı yol budur. ■

Zulme Karşı Çıkmanın Mutlaka Bir Yolu Vardır

Ortiter, faşist rejimlerin iktidarda olduğu dönemlerde toplumsal değerler aşındırılır, insanlar yalnızlaştırılır, bencillik ve bireycilik daha fazla öne çıkar. Zulme ve haksızlığa karşı çıkmak aptalca, kişisel çıkarları ön planda tutmak, bunun için gerekirse zulmedenlerle uzlaşmak akıllıca olarak görülür. İnsani değerleri silikleştiren, toplumu çürüten böylesi dönemlerde akıntıya karşı durmak, doğru tutumlar alarak onurlu bir insan olarak kalabilmek daha da değerli hale gelir. Gerçek bir hikâyeden uyarlanan Rüzgârın Oğlu filmi bizlere bunun başarılabilirliğini gösteren anlamlı bir kesit sunar.

Film Hitler faşizmi döneminde düzenlenen 1936 Berlin Olimpiyatlarını anlatır. Nazilerin amacı Olimpiyatları gövde gösterisine dönüştürmek ve “Alman ırkının üstünlüğünü” kanıtlamaktır. Hitler iktidarının tüm çabalarına rağmen Olimpiyatlara damgasını vuran atlet ABD’li siyahi Jesse Owens olur. Stadyumu dolduran yüzbinlerce Nazi sempatanının önünde 4 altın madalya birden kazanır Jesse! Elbette bu durum karşısında Hitler ve şürekâsı büyük bir hınçla stadı terk ederler. Siyahların sadece Almanya’da değil, adına yarıştıkları ABD’de de ırkçılığa maruz kaldığı bir ortamda Jesse’nin başarısı rezil bir palavra olan “üstün ırk” savını boşa çıkarmıştır. Ama film burada bitmez ve dikkat çekici yeni bir katman açılır.

Filmde yan karakter olarak gördüğümüz yarışmacı atletlerden Carl Luz Long; sarı saçları, fiziği ve spor başarısıyla Hitler faşizminin “üstün Alman ırkı”nın bir temsilidir. Dış görünüşüyle belki öyledir Long ancak ruhu ve yüreğiyle onların zihniyetine bir o kadar uzaktır. Daha 23 yaşında olan Long, uzun atlama yarışında en büyük rakibi olan Jesse’ye taktik vererek olimpiyat rekorunu kırmasını sağlar. Zaferinin ardından da centilmence Jesse’nin elini sıkarak tebrik eder. İki atlet kol kola girerek Hitler ve Nazilerin gözleri önünde Olimpiyat stadında şeref turu atarlar. Nazilerin destekçisi olmak istemeyen Long bu davranışıyla faşist rejime adeta meydan okur. **Bazen cüretli bir dik duruş, heybetli kalabalıklara benzer. Long’un Hitler faşizmine karşı takındığı tutum böyledir ve bugünün genç kuşaklarına, bizlere pek çok şey anlatır.**

Kapitalist düzenin temeli haksızlık ve zulüm ile kurulmuştur. Dünyanın hangi coğrafyasında yaşıyorsak yaşayalım işçi sınıfının evlatları olarak bu düzenin yarattığı

kötülüklerden payımıza düşeni alıyoruz. Karşı karşıya kaldığımız ama sesimizi çıkaramadığımız her zulüm ve haksızlık, içimizden bir parça götürüyor. Bizi örseliyor, yaralıyor. Öte yandan haksızlığa ve zulme karşı çıkmak için illa o haksızlığın ve zulmün kurbanı olmamız da gerekmez. Tıpkı İsrail devletinin Filistin’de gerçekleştirdiği zulmü protesto eden dünyadaki farklı milletlerden, farklı dinlerden gençlerin yaptığı gibi! İnsan toplumsal bir varlıktır. Topluma zarar veren herhangi bir olay karşısında “bana ne” deyip geçemez, geçmemelidir.

Elbette bir zorbalık karşısında direnmek her zaman kolay değildir. Hele ki zorbalığın kurumsallaştığı faşist rejimlerde çarklar en küçük sesleri bile bastırmak için işler. Fakat koşullar böyle diye sorgulamayı bırakan, her denilene kafa sallayan, doğrudan ayrılan insan çürür gider. **Okulda, işyerinde, mahallede, sokakta, yani bulunduğumuz her alanda haksızlıklara karşı durabiliriz, durmalıyız.**

Long’un hikâyesine geri dönelim. Olimpiyatlarda Long’un aldığı tutumun bir bedeli vardı. İkinci Dünya Savaşında Sicilya cephesine gönderilen Long, savaşta Jesse’ye yazdığı mektubunda ölüm zamanının yaklaştığını hissettiğini söylüyor ve şöyle diyordu: “Bu savaş bittiğinde Almanya’ya git, Karl’ımı bul ve ona babasını anlat. Ona savaş yüzünden ayrılmadığımız zamanların nasıl olduğunu anlat. Ona bu dünyada insanlar arasında neler olabileceğini anlat.”

Jesse haksızlık ve zulüm karşısında sessiz kalmamış, bencil şöhret parlıtlarına tamah etmemişti. Egemenlerin zulmü bu tutumu nedeniyle kendisine dönmüşse de o bu bedeli ödemeyi göze almış, siyahi rakibiyle dost olmuştu. Dostundan oğluna anlatmasını istediği de buydu. **Egemenlerin yarattığı tüm yapay ayrımlara rağmen, iki milletten iki insan pekâlâ dost olabilirdi.** Egemenlerin savaşı yıkım, fikirleri zehir demektir. Long yaptığından pişman değildi ve oğlu Karl babasının haklı olduğunu bilmiyordu. Tarih bu onurlu tutumu hak ettiği şekilde değerlendirdi. Alman faşizmi lanetle anılırken Long gibileri aldıkları tutumla çocuklarına ve tüm insanlığa övünçle bahsedebilecekleri bir miras bıraktılar: **Haksızlığa ve zulme karşı çıkmanın mutlaka bir yolu vardır, ama mutlaka! ■**

Umut Şarkılarını Birlikte Söyleyelim!

Ekonomik yıkım, işsizlik, barınma sorunu, artan siyasi baskılar, din, dil, ırk, cins ayrımcılığı, savaşlar, göç sorunu, toplumsal ilişkilerin yozlaşması, iklim krizinin getirdiği aşırı sıcaklar, yangınlar, seller... Dünyanın neresine gidersek gidelim kapitalist sistemin yarattığı bu ve benzeri sorunları yaşayıp da şikâyetçi olmayan kimseyi bulamayız. Peki bu durum gündelik hayatımıza nasıl yansıyor?

İşyerlerinde, toplu taşımada, çarşıda, pazarda çevremize baktığımızda bıkkın, sinirli, üzgün ya da umursamaz yüzlerle karşılaşırız. Herkes aynı sorunları yaşıyor ama sanki birbirinden yalıtılmış gibi kendi sorunlarına gömülüyor. Birbiriyle iletişim kuramayan, birbirinin derdini ya da mutluluğunu paylaşmayan, bireyciliği, bencilliği ön planda tutan, kendini mutsuz ve umutsuz hisseden insanların sayısı hiç de az değil. Elbette toplumun çoğunluğunu oluşturan emekçilerin böyle hissetmesinin ve davranmasının nedenleri var. Birincisi örgütsüz olan emekçiler kendilerini yalnız ve zayıf gördükleri için kapitalizmin yarattığı devasa sorunlar karşısında çaresiz ve çıksız hissediyor, umutsuzluğa kapılıyorlar. İkincisi kapitalizmin kendisi zaten insani değerleri yok eden, toplumu atomize etmek için her türlü bencilliği ve bireyciliği kıskırtan bir sistemdir. **Bu sistemin egemenleri işçiler, emekçiler aynı dili konuşmasın, birbirinin sorunlarına kulaklarını tıkasın, birbirine güvenmesin, aynı duyguyla birleşmesin istiyor.**

Oysa sistemin yarattığı olumsuz duyguların ve topluma empoze ettiği kötü değerlerin karşısında inatla, dirençle olumlu değerleri sahiplenenler de var. **Dostluk, dayanışma, merhamet, sevgi gibi insanlığın ihtiyaç duyduğu değerler ancak birliğin ve örgütlülüğün olduğu yerde anlamına kavuşabilir.** Bu değerlerin olduğu yerde ümit de neşe de vardır. Maksim Gorki'nin Ana romanından bir kesitte mücadele edenler için şöyle denir: "Biliyor musunuz, insanın yüreğine bazen inanılmaz bir şey doluyor. Nereye gidersen git, arkadaşlarının hepsinin içinde aynı ateş var sanki; hepsi neşeli, iyi, harika. Bir şey söylemeden, birbirlerini anlıyorlar. Hepsi koro olarak yaşıyor, ama her kalp kendi şarkısını söylüyor. Bütün şarkılar küçük dereler gibi şırl şırl akıyor, aynı ırmağa katılıyor; o ırmak da ışıklı, sevinçler dolu yeni bir hayatın özgür, engin denizine dökülüyor."

Bu sözlerin geçtiği roman 120 yıl öncesini, Rusya'da 1905 devriminin arifesini anlatır. Despot Çarlığa ve her türlü sömürüye karşı çıkanların, bireysellikten kurtulup örgütlü mücadele yoluna katılanların yüreklerindeki ateşi, iyiliği, dostluğu, doğruluğu nasıl başka yüreklere taşıdıklarını okuruz romanda. Kolektifin içinde yer almanın bireye kattığı gücü, bireyin yeteneklerinin ve becerilerinin ise kolektifi büyüttüğünü koro ve ırmak benzetmesiyle anlatır Gorki. Vicdanların kurutulduğu, seslerin boğulduğu bir düzende kendi şarkısını söyleyen kalplerin insanlığın kurtuluşu yolunda büyük koroya katılarak en güzel harmoniyi ortaya çıkarması ne kadar da kıymetlidir. **Tek tek insanların yalnızken hissettikleri güçsüzlük; bir araya geldiklerinde, örgütlülüğün gücünü hissettiklerinde umuda, enerjiye, neşeye dönüşür. Tıpkı UID-DER'de olduğu gibi...**

Fabrikalardaki arkadaşlarımız, kapısını çaldığımız işçi aileleri, UID-DER'in kapısından giren işçiler genellikle benzer duygu ve düşünceleri dile getirirler: "Nasıl bu kadar enerjiksiz?", "Herkesin gözlerinin içi gülüyor", "İçim umutla doldu"... Elbette yaşam hiçbirimize torpil geçmiyor. Bu sistemin yarattığı sorunlardan hepimiz mustaribiz. Her birimiz kapitalist cehennemde hüzün, keder, öfke gibi pek çok duyguyla dolup taşıyoruz. Fakat **dünyada yaşanan tüm acıları ortadan kaldırmak üzere mücadele edenler, bu mücadelede örgütlü olanlar aynı zamanda bu hayatı nasıl yaşanır hale getireceklerini, güzelleştireceklerini de bilirler.** Birlik ve dayanışmanın gücüne sarılarak insanlığın yaratıcı gücünü nasıl canlandıracaklarını bilirler ve bunu gerçekleştirmek için canla başla çalışırlar. Çünkü her güzel şeyin arkasında büyük bir emek vardır.

Evet bu düzende tek başına paçayı kurtarmak mümkün değil, mutlu olmak, sağlıklı kalabilmek de öyle. Ancak **patronlar sınıfının "özgürlük" diye pazarladığı bireyciliğin yerine örgütlü mücadeleyi koyanlar sistemin acımasız yüzüne göğüs gerebilirler. Yılgınlığa düşmek yerine, her yeni günün yeni umutlara gebe olduğunu görebilirler.** İşte bu nedenle tarihte bir işçi önderinin işaret ettiği gibi kapitalizmin eskimiş melun kuralına; "herkes kendisi için" kuralına bir darbe indirelim ve kalbimizin umutlu şarkısını güçlü bir koroyla birlikte söyleyelim. ■

“Kendimiz İçin Yürüdük..”

“Fabrikadaki çoğu kadın 600-700 işçiye haklarının ellerinden gideceğini anlattığımızda protestoya katılmayı tereddütsüz kabul ettiler. Fabrikada sendikasız işçi yoktu. Kadınlar erkeklerden daha bilinçliydi. Sınıfsal olarak da meseleyi biliyorlardı. O dönemde 31 yaşındaydım. 5 çocuğum vardı. Ancak sınıfsal olarak böyle bir şeyi yapmamam ayıp olurdu. **Kendimiz için yürüdük.**” Bu sözler 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişine katılan bir işçi kadına, Nurten ablaya ait...

İşçilerin haklarını korumak için yürümeleleri, haklarını ellerinden alanlara karşı öfkelerini gösterebilmeleri demektir. Daha iyi yaşam ve çalışma koşulları için mücadele etmeleri demektir. Daha yüksek ücret almak, daha güvenli bir ortamda çalışmak, dinlenmek, evladıyla geçirmek için daha çok zaman bulmak demektir. İşte **Nurten abla gibi yüzbinlerce kadın ve erkek işçi, 15-16 Haziran 1970’te fabrikalardan sel gibi akmış ve gerçekten de kendileri ve evlatları için yürümüşlerdi.** İlerleyen yıllarda da birlik olup mücadele ederek pek çok kazanım elde etmişlerdi. Örneğin o yıllarda kendi kaderine terk edilen işçi mahallelerine sokak lambasından telefon kulübesine, dispanserden toplu taşımaya, okuldan çocuk parkına kadar pek çok hizmet emekçi kadınların mücadelesiyle gelmişti. Mahallelerinde ve işyerlerinde ücretsiz kreş talebiyle mücadele yürüten kadınlar çeşitli fabrikalarda taleplerini kabul ettirmeyi başarmışlardı.

Ne yazık ki bugün işçi sınıfı 1970’lerdeki gibi örgütlü ve güçlü değil ama sorunları çok, sorunları ağır, sorunları çözüm bekliyor! Ve işçiler sorunlarını çözmek, haklarını kazanmak için yine mücadele etmek zorunda! Ancak mücadeleye atılan işçilerin önüne yine türlü engeller dikiliyor! Ama bu engeller bizim sandığımızdan çok daha çeşitli, çok daha sinsî. Mesela kadın işçiler olarak işyerindeki haksızlıklara, düşük ücretlere karşı mücadele etmek istediğimizde, sendikalaşma mücadelesine, grev ya da direnişe katıldığımızda, bir mücadele örgütünün parçası olduğumuzda şöyle sözler duyabiliyoruz: “Ailene vakit ayıracağın yerde burada ne işin var?”, “Bu işlerle uğraşacağına çocuğunla ilgilen, çocuğuna ayıracağın vakitten çalışıyorsun.” Ne acı ki örgütsüz ve bu nedenle sınıf bilinci zayıf olan işçi kardeşlerimizden duyuyoruz bu sözleri.

Peki, fabrikada, işyerinde uzun saatler boyunca yorgunluktan posamız çıkıncaya kadar çalıştığımızda, mesailere kaldığımızda kendimize ve ailemize yeterince vakit ayırabilmiş oluyor muyuz? Çocuklarımızla ilgilenecek enerjiyi bulabiliyor muyuz? Bu soruların cevabını aslında hepimiz biliyoruz. **Yorgunluk, stres, tahammülsüzlük ve zaman baskısı çoğu kez annelerin evlatlarıyla aralarına fiziksel ve duygusal mesafeler koyuyor.** Anneler hem çalışıp hem ev işlerinin ve çocuk bakımının yükünü sırtlarken çocuklarını bir şekilde oyalamaya çalışıyor. Mesela çocuklarının eline onların zihnini ve enerjisini esir alan tablet ve telefonları vermek zorunda kalıyor. Bu durum çocuklarımızın sağlığını derinden etkiliyor. Yapılan araştırmalar telefon ve tabletle uzun zaman geçiren çocukların çok küçük yaşlarda boyun fıtığı, omurga eğriliği gibi ciddi sorunlar yaşamaya başladığını gösteriyor.

Şu gerçeği görmemiz gerekiyor: **Ailemize, kendimize, evlatlarımıza zaman ayırmak istiyorsak iş koşullarımızın düzeltilmesi, iş saatlerinin kısaltılması, dinlenme ve mola saatlerinin artırılması, ücretlerin yükseltilmesi için mücadele etmek zorundayız.** Nurten abla ve nice işçi gibi haklarımızı korumak için mücadele etmenin, örgütlenmenin, işçiler olarak birlik ve dayanışma içinde hareket etmenin kendimiz ve evlatlarımız için en iyi olanı yapmak demek olduğunu anlamalıyız.

UID-DER’le tanışan işçi ve emekçi kadınlar tam da bu nedenle örgütlü olmanın yaşamlarında çok büyük ve anlamlı değişimler yarattığını dile getiriyorlar. Örgütlü mücadeleye katılan kadın işçiler çocuklarıyla, eşleriyle, iş arkadaşlarıyla ve çevreleriyle daha güçlü ve sağlıklı bağlar kurduklarını ifade ediyorlar. Dünyaya, ait oldukları sınıfın penceresinden bakabildiklerini, kapitalizmin kötülükleri karşısında ümitsizliğe kapılmadıklarını, kendilerini yalnız hissetmediklerini anlatıyorlar. Sınıf bilinciyle büyüyen çocuklarının yaşadığı dünyayı daha iyi kavrayan, kendine güvenen bireyler haline geldiğini vurguluyorlar. Dayanışmanın, kardeşliğin, güvenin yeşerdiği bir kolektifin parçası olmanın birer anne olarak yüreklerini ferahlatıldığını dile getiriyorlar...

O halde gelin, biz de Nurten ablaların yaptığını yapalım. Önce UID-DER çatısı altında sonra tüm mücadele alanlarında birleşelim ve kendimiz için yürüyelim. ■

“Önce şiirde sevdim kavgayı” diyen mücadeleci yazar, şair ve aydınlarımızdan biridir Rifat Ilgaz. Egemenlerin tüm baskı ve zulmüne inat o daima kalemi ve yüreğiyle ezilenlerin safında yer alır. 82 yıllık yaşamı boyunca durduğu yerden, savunduğu değerlerden ödün vermez.

2 Temmuz 1993'te Sivas Madımak Otelinde çoğunluğunu aydın ve sanatçıların oluşturduğu 35 kişinin yakılarak katledilmesini Ilgaz'ın yüreği kaldırmaz.

Katliamdan 5 gün sonra 7 Temmuzta hayata gözlerini yumar. Ondan geriye işçi ve emekçilerin hayatına dokunan öyküleri, şiirleri kalır.

Rifat Ilgaz'a göre emekçilere zulmeden egemenler, kendilerini yıkılmaz sanan, zulüm düzenlerini ebedi gören bezirgânlar, şahlar, padişahlar bir gün mutlaka yıkılıp gidecektir. Ölümsüz olan ise en zorlu koşullarda umudunu ve inancını koruyanların mücadelesidir. Tıpkı defne ağaçları gibi...

Defneler Ölmez

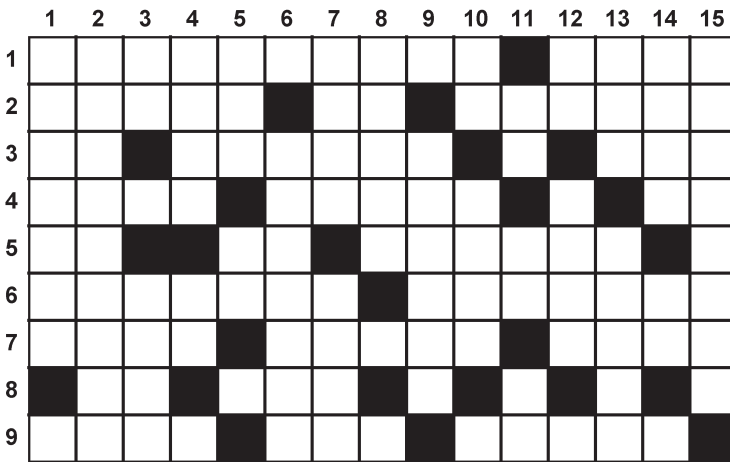
Bir mevsim var ki üsütür yeşilliğini
Ben geceyle gündüzü bilirim yılları değil.
Ölümsüzlüğü getirdim kıyılarınıza
Düşlerimde hep uzak denizler... Kıyılar...
Gidemem, bağıyım toprağıma.

Dalımla yaprağımla, ben
Bir savaş simgesiğim oysa
İnsan kardeşlerimin gözünde!
Utkular düşleyen başlar için
Bir çelenk!

Savaşlar, soykırımlar gördük,
İskenderler, Sezarlar,
Ne atlar kaldı onlardan, ne meydanlar...
Gittiler, yıkılıp birer birer,
Biz kaldık.
En kıraç topraklarda tutunduk,
Biz defneler.
Dal kırılır, yaprak dökülür
Ölür mü acılara katlanmasını bilenler,
Direnenler tüm kırımlara karşı...
Ölmez sevgiden yana olanlar
Defneler ölmez!

Rifat Ilgaz

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Siyasi iktidarın emekçileri tasarrufa zorlama politikaları (2 kelime). Çadır veya barakadan oluşturulan konak yeri.
2. Merhale. Eski Mısır mitolojisinde Güneş tanrısı. Adıyaman'ın bir ilçesi.
3. Protaktinyum elementinin simgesi. Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye. İstanbul Ticaret Odası'nın kısaltması.
4. Dişi sığır. Bir şeyi başka bir şeyin yerine koyma. Kırmızı.
5. Tat kelimesinin sessizleri. Yabancı. Tohumlarından çay yapılan, ıspanağa benzeyen bir bitki; efelek.
6. Aitlik. Pişmanlık.
7. Fransa'da bir kent. Cesaret. Saçma, saçma sapan söz.
8. Yayla atılan ucu sivri çubuk. Oy.

9. İnsanın kendine karşı duyduğu saygı, şeref. Küçük körfez. Bir şeyi yapmaya önceden karar verme.

Yukardan Aşağıya

1. Sermaye.
2. Bir malın niteliğini belirtmek, özelliklerini göstermek amacıyla parasız verilen mal.
3. Eski dilde su. Benzer yapıdaki hücreler topluluğu.
4. Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü. Mağara.
5. Üstüne öteberi koymak için dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, geniş, uzun levha. Bir seslenme sözü.
6. Araçlarda ön camı silmeye yarayan alet.
7. Suriye ile İran arasında kalan ülke. Herhangi bir konuda verilen gizli bilgi.
8. Yapay su yolu.
9. Birine geçici olarak bırakılan ve teslim alınan kişice korunması gereken eşya, kimse.
10. Gümüşün simgesi. Sonsuzluk.
11. İlave. İsim. Boru sesi.
12. Kripton elementinin simgesi. Bir iş için yetiştirilmekte olan kimse, namzet.
13. Kısaca Asgari Geçim İndirimi. Hazır.
14. Taşdığı özelliklerle şu ya da bu türden insan ihtiyaçlarını gideren dışsal bir nesne. Hane.
15. Ücretinden başka geliri olmayan.

Önceki Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	K	A	M	U	D	A	T	A	S	A	R	R	U	F
2	A	R	A	Ç	M	U	R	A	T	E	N	İ	K	
3	P	A	S	A	E	T	V	A	L	F	R	E		
4	İ	S	T	İ	H	D	A	M	K	A	T	E	Ş	
5	T	A	A	U	M	İ	L	Ö	H	Ö	M			
6	A	Y	R	I	K	A	S	A	Z	H	İ			
7	L	A	S	M	A	Ç	M	Y	A	N	M	A	R	
8	K	A	K	Ü	L	İ	A	Y	E	N				
9	P	A	L	A	P	A	Z	A	R	E	T	İ	K	

Deprem Yaraları Kanamaya Devam Ediyor

6 Şubat depremlerinin üzerinden 1,5 yıl geçti. On bir kenti etkileyen depremlerde enkaz altında kalan on binlerce insanın ve yakınlarının feryatları günlerce dinmedi. Enkazdan sağ kurtarılabilecek binlerce insan, arama kurtarma çalışmalarının gecikmesi, gönüllü ekiplerin engellenmesi ve hayat kurtarmaktan önce kendi bekasını korumaya odaklanan iktidarın aldığı tutum nedeniyle tonlarca beton altında can verdi. İktidar medyası deprem bölgesinde yaşananları gizlemeye çalıştıysa da sosyal medya üzerinden paylaşılan görüntülerde depremzedelerin çaresiz çırpınışlarına, yaşadığı acılara, depreme dayanıklı denilerek pazarlanan yeni binaların adeta toza dönmesine tanık olduk. **Kamu kurumlarının için boşaltılmasının, liyakatsizliğin, umursamazlığın, rant sevdasının nasıl da on binlerce insanın hayatına mal olduğunu içimiz kan ağlayarak gördük.**

Bugün ise yaşadıkları yıkım yetmiyormuş gibi zeytinliklerine, evlerine zorla el konulan depremzedeler adeta hayatta kaldıkları için cezalandırılıyorlar. Yüzbinlerce insan konteynerlerde, çadırlarda kalmaya devam ediyor, yazın haşere ve susuzluk sorunuyla, kışın sel baskınlarıyla, elektrik kontağından çıkan yangınlarla boğuşuyor. Ulaşım, eğitim, sağlık, altyapı sorunları halen tam olarak çözülmüş değil. Başka şehirlere taşınan depremzedeler koşullar iyileşmediği için evlerine geri dönemiyorlar. Evleri ağır hasarlı olan depremzedelere verilen üç kuruşluk kira yardımı da Haziran sonu itibarıyla kesildi.

Erdoğan, depremden kısa bir süre sonra yaptığı konuşmada şöyle demişti: "Amacımız, 319 bini bir yıl içinde olmak üzere toplam 650 bin yeni konut yaparak depremde vatandaşlarımıza teslim etmektir." Ne var ki 1,5 yılın sonunda teslim edilen konut sayısı yalnızca 76 bin civarında. Üstelik bu konutlara yerleşen depremzedeler bölgede altyapı olmadığını, internet ve elektrik sorunları yaşadıklarını belirtiyorlar. Daha da önemlisi **sözde deprem bölgesini yeniden ayağa kaldırmak için çıkarılan yasalar insanı değil rantı esas alıyor, yüz binlerce insan mağdur ediliyor.** Evi az hasarlı ya da hasarsız olanların deyim yerindeyse evlerine çöküyor. Yıllarca çalışarak başlarını sokacakları bir evi zar zor alabilen emekçilerin depremde yıkılmayan evlerini devlet başlarına yıkıyor! Afet Kanununu Kasım 2023'te revize eden siyasi iktidar, "rezerv yapı alanı" olarak belirlediği bölgelerdeki tüm

konutlara sağlam ya da hasarlı olmasına bakmaksızın el koymanın peşinde. Bu bölgelerdeki konutlar yıkılarak yerine yeni konutlar yapılacak ve depremzedelere satılacak! Üstelik ne belediyelere ne de evlerine el konulmak istenen emekçilere herhangi bir bilgi veriliyor. Mesela evini güçlendirmek ya da yerinde dönüşüm için Çevre Şehircilik İl Müdürlüğüne başvuru yapan kimi depremzedeler konutlarının rezerv alanına girdiğini böyle öğrendiler.

Hatay'da "rezerv alanı" denilerek konutlarına çökülmesine itiraz eden, eylem yapan depremzedeler polis şiddetine maruz kaldılar, gözaltına alındılar. Aynı zihniyet, depremzedeler kaldırılan enkaz molozlarının yaşam alanlarına, zeytinliklerine dökülmesine itiraz ettiklerinde de şiddet uygulamıştı. Depremde yakınları ölen ve adalet arayan ailelerin de sesini duyurmasına izin verilmiyor. Evladını kaybetmiş depremzede bir annenin Ankara'da İnsan Hakları Anıtı önünde adalet talep etmesine tahammül edemedi kolluk güçleri. Oğlunun fotoğrafı elinden alındı, anıtın önünde oturmasına izin verilmedi, desteğe gelen başka bir depremzede de polis tarafından tartaklandı. Sesini duyurmasına izin verilmeyen annenin isyanı nasıl bir düzende yaşadığımızın özetiydi: **"Ben nerede arayacağım hakkımı? Devlette arayamıyorum, hukukta arayamıyorum, sokakta arayamıyorum..."**

Peki ya enkaz altında kalan yakınlarına ölüm ya da diri bir daha ulaşamayan depremzedeler? Onlar için her gün 6 Şubat, her gün aynı acı... Yürelerinde hiç kapanmayacak bir yarayla yaşamaya çalışıyorlar. Sevdiklerinin cenazesini bulmak için, hiç olmazsa ziyaret edebilecekleri bir mezarları olsun diye çırpınıyorlar. Ama iktidar sahipleri onların çırpınışlarına karşı kör, sağır, dilsiz adeta... Muhalefet partilerinin depremde kaybolanların araştırılması için verdikleri öneriler tam üç kez reddedildi iktidar partileri tarafından...

Zaman her şeyin ilacıdır denir. Ama görüyoruz ki 6 Şubat depremlerinden bu yana geçen 1,5 yıllık zaman yaşanan acıların ilacı olmadı. Aksine iktidarın attığı her adım, çıkardığı her yasa, hiçbir sorumlunun hesap vermemesi depremin açtığı yaraları tekrar tekrar kanatıyor. **Yaraların kapanabilmesi için sorunların çözülmesi, iktidarın saldırılarına dur denilebilmesi, en önemlisi de sorumluların hesap vermesi gerekiyor.** Bunun için de dayanışmamızı, birliğimizi ve mücadelemizi büyütme başka yol yok. ■